

ERG ve TEGV Eğitimde Çocukların Sesini Dinledi

Eğitim Reformu Girişimi (ERG) ve Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV)'in birlikte yürüttüğü “Çocukların Gözünden Okulda Yaşam” araştırma raporu ve politika önerileri, düzenlenen basın toplantısı ile kamuoyuna duyuruldu.

“Çocukların Gözünden Okulda Yaşam” araştırması, ilköğretim çağındaki çocukların okul deneyimlerine odaklanarak 2014-2015 eğitim-öğretim döneminde, 25 ilde 4, 5 ve 7. sınıflarda okuyan toplam 2.072 çocukla yapıldı.

Açılış konuşmasında söz alan ERG Yönetim Kurulu Başkanı **Prof. Dr. Üstün Ergüder**, yapılan araştırma ile eğitimde yapısal sorunların çocuk yaşantısına etkisinin gözler önüne serildiğini söyledi. Araştırma bulgularına göre, temizlik ve ısınma ile akran zorbalığının okullarda sorun olarak karşımıza çıktığını belirtti. TEGV Yönetim Kurulu Üyesi **Prof. Dr. Sami Gülgöz** ise, araştırmanın çocukların kendi içinde buldukları ortamı nasıl değerlendirdiklerine odaklandığını ifade etti. Ayrıca, yapısal detaylar dışında eğitimin içeriğini konuşmaya daha fazla yer ayırmamız gerektiğinin altını çizdi.

2014-15 eğitim-öğretim döneminde, Türkiye genelinde ilk ve ortaokulların **yüzde 23,5'inde** uygulanan ikili öğretimin, 2019 yılında sonlanması hedefleniyor. Araştırma, ikili öğretimin olumsuz yönlerine ve bu uygulama sonlanana dek çocukların okul yaşantılarını iyileştirmek için ne gibi önlemler almak gerektiğine işaret ediyor.

İkili öğretim, çocukların beslenme alışkanlıklarını kötü yönde etkiliyor. Sabahçı öğrencilerin sadece **yüzde 24,6'sı** okul günlerinde her zaman kahvaltı edebildiğini söylüyor. Bu oran tam gün eğitim alan çocuklarda **yüzde 51,9'a** yükseliyor. Öğlenci öğrencilerin **yüzde 26,8'i** her zaman öğle yemeği yediğini belirtirken, aynı oran tam gün eğitimde **yüzde 66,1'e** yükseliyor.

Ayrıca, ikili öğretimde okuyan çocuklar kısa teneffüs süreleri nedeniyle okulda da yeterli beslenemiyorlar. “Çocukların Gözünden Okulda Yaşam” araştırmasına katılan çocukların pek çoğu, teneffüslerin kantinde sıraya girip yiyecek alması ve ders başlamadan aldığı yiyeceği yemesi, tuvalet ihtiyacını karşılaması ya da bahçede arkadaşlarıyla oyun oynaması için yetersiz olduğunu söylüyor. Araştırmacılar, çocukların okulda temel gereksinimlerini karşılayabilmeleri için **haftalık ders saatlerinin azaltılmasının** çözüm olabileceğini belirtiyor.

Araştırma, okulların fiziksel koşullarının iyileştirilmesinin bir gereksinim olduğunu ortaya çıkarıyor. Bulgular, ikili öğretim uygulanan okullarda **temizlik ve ısınma** koşullarının daha

olumsuz olduğuna; fiziksel koşulların sosyal etkinliklere katılma ve sosyalleşme anlamında da yeterli olmadığına işaret ediyor. “Çocukların Gözünden Okulda Yaşam” araştırması, okullarda var olan olanakların (spor salonu, kütüphane ve bilgisayar laboratuvarı gibi) her zaman amacına uygun kullanılmadığını gösteriyor. Uzun vadede tüm okulların fiziksel olanaklar açısından donanımlı hale gelebilmesi için bu alana daha fazla kaynak aktarılmasının ve fiziksel olanaklarının nasıl kullanıldığının üzerinde durulması gerekiyor.

Okullarda fiziksel koşullar kadar çocukların sosyal ilişkileri de önemli. Araştırmaya göre “beni itip kakan, rahatsız eden çocuklar var” diyen çocukların oranı **yüzde 24**; “Benimle dalga geçenler var” diyen çocukların oranı **yüzde 14**. “Okulda bana kötü davranan öğretmen ya da çalışanlar var” diyen çocukların oranı ise **yüzde 15**. Sözü edilen bulgular, okullarda şiddeti önleme ve izleme mekanizmalarının güçlendirilmesi gerektiğini gösteriyor. ERG ve TEGV uzmanları, rehberlik hizmetlerine daha fazla kaynak ayrılmasının, sınıf ve branş öğretmenlerinin bu konuda güçlendirilmesinin ve ailelerin farklı şiddet türleri konusunda bilgilendirilmelerinin buna bir çözüm olabileceğini belirtiyorlar.

Araştırma, yüksek karne notuyla öğretmenlerle olumlu ilişkiler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunduğunu gösteriyor. Araştırmacılar, bu ilişkinin iki türlü yorumlanabileceğini ifade ediyorlar: öğretmenleriyle iyi ilişkileri olan öğrencilerin notları olumlu etkileniyor ve/veya başarılı öğrenciler öğretmenleriyle olumlu ilişkiler de kuruyor.

Araştırma bulgularına göre, ortaokulun sonuna doğru ilerledikçe çocukların okul algıları olumsuzlaşıyor. “Okula her zaman severek giderim” diyen öğrencilerin oranı beşinci sınıflarda **yüzde 66,8** iken, yedinci sınıfı bitiren öğrencilerde bu oran **yüzde 50,7**'ye düşüyor.

ERG ve TEGV uzmanları sundukları raporlarla, öğretmenlerle ilişkilerden çocuk odaklı eğitim ortamlarının tasarlanmasına dek pek çok alanda atılabilecek adımlara dikkat çekiyorlar. Çocuklarımızın okulda mutlu ve başarılı olabilmesi için geliştirilecek politikalarda, onların deneyimlerine odaklanan araştırmaların daha çok dikkate alınması gerektiğini dile getiriyorlar.

Bilgi için: Özge Karakaya [ozgekarakaya@sabanciuniv.edu / (0212) 292 02 93]
Serdar Erdoğan [serdare@tegv.org / (0216) 290 70 93]
TNC İletişim Berkay Kundakçı [berkay.kundakci@tnc.com.tr] Tel : 0216 356 60